

МНАІ – Опитувальник оцінки психічного здоров'я
Короткий довідник із користування

Версія українською мовою для користування у веб інтерфейсі тестової платформи Start компанії ТОВ «ЮЕЙ-ТЕСТ».

Версія 1.0 (2 травня 2023р.)

Всі права застережено.

Розробники тесту: Doty B., Haroz E.E., Singh N.S., Bass J. K., Murray L. K., Bolton P.A., Callaway K. L. & Bogdanov S.

Адаптація українською мовою: Богданов Сергій, керівник Центру психічного здоров'я та психосоціального супроводу НаУКМА, психолог, кандидат психологічних наук.

Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством України.

Про розробку МНАІ

Опитувальник психічного здоров'я (англ. назва МНАІ – mental health assesment instrument) був розроблений дослідниками Національного університету "Києво-Могилянська академія" і Університету Джонса Гопкінса (США) в рамках проекту ЮСЕЙД "Дослідження ефективності і процесу впровадження різних версій програм психічного здоров'я для ветеранів АТО і переселенців в Україні".

Розробка опитувальника відбувалась в декілька етапів. На першому етапі було проведено якісне дослідження у Харкові і Запоріжжі серед ветеранів АТО і переселенців. Завданнями дослідження було з'ясування психосоціальних проблем цільових аудиторій, а також вивчення семантичних та стилістичних конструкцій, за допомогою яких українці описують свої проблеми, психічні симптоми, досвід переживання психотравмуючих подій і стратегій їх подолання. Висловлювання переселенців і ветеранів АТО лягли в основу опитувальника. На наступному етапі була проведена його валідизація і обчислені психометричні характеристики. Для цього було проведена підготовка 8 психіатрів і клінічних психологів у Києві і Запоріжжі з використання діагностичного методу СКІД (структурне клінічне інтерв'ю по DSM-4), який вважається «золотим стандартом» клінічної психодіагностики*. Після цього підготовлені фахівці проводили діагностичні інтерв'ю з переселенцями і ветеранами АТО, які мали скарги на симптоми депресії, тривоги тощо, водночас з проведенням опитування. Порівняння результатів інтерв'ю і опитування та їх статистичний аналіз дозволили розробити коротку версію опитувальника, яка складається з 19 запитань і дозволяє ідентифікувати 4 групи психічних проблем: депресії, посттравматичного стресового розладу (ПТСР), генералізованого тривожного розладу і зловживання алкоголем.

Психометричні характеристики

Вибірка $n=153$; 54% чоловіків. Високий рівень внутрішньої узгодженості і тест-ретестової надійності: депресія ($\alpha = 0.97$; $r = .84$), посттравматичний стресовий розлад (ПТСР; $\alpha = 0.97$; $r = 0.87$), тривожність ($\alpha = 0.90$; $r = 0.80$), та зловживання алкоголем ($\alpha = 0.86$; $r = 0.91$). Високий рівень конструктивної валідності для шкал депресії, ПТСР та тривожності,

* Використовується авторський текст з джерела: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/science/tsentri-ta-laboratoriji/cmhpss/news/3301-opytuvalnyk-psykhichnoho-zdorov-ia-mental-health- assesment-instrument>
В 2023 році українською мовою став доступний метод QuickSCID що є зкороченою версією SCID (СКІД) та оновлений згідно діагностичних критеріїв DSM-5.

проте не для зловживання алкоголем. Кореляції між шкалою депресії та ПТСР ($r = 0.94$), між шкалою депресії та тривожності ($r = 0.84$), між шкалою тривожності та ПТСР ($r = 0.79$)

Сфера та способи застосування МНАІ

Використовується для дорослих від 18 років. Проведення скрінінгових досліджень популяції, вивчення ефективності програм психосоціальної допомоги, психотерапевтичних і реабілітаційних програм. Дозволяє ідентифікувати людей з високим рівнем симптомів депресії, ПТСР, тривожності і зловживання алкоголем для їх подальшого перенаправлення до спеціалізованих програм допомоги.

Опитування може проводитись індивідуально і в групах. Повідомлення результатів опитування індивідуально. Опитувальник не передбачає постановки клінічного діагнозу, а лише дозволяє ідентифікувати людей, які можуть отримати користь від консультації з фахівцем у сфері психічного здоров'я.

Рекомендуємо використовувати опитувальник, якщо наявна можливість для перенаправлення до спеціалізованих програм психологічної допомоги.

У разі наявності думок або намірів здійснити самогубство, рекомендуємо додаткові запитання, що знаходяться у кожному електронному звіті.

МНАІ може бути корисний психологам, соціальним працівникам, сімейним лікарям, лікарям-психіатрам, психотерапевтам.

Інтерпретація результатів

- Якщо сума балів за відповідями на питання №№1—7 становить 7 або вище — виявляються ознаки **депресії**;
- якщо сума балів за відповідями на питання №№1—6 та 8—13, становить 9 або вище — виявляються ознаки **ПТСР**;
- якщо сума балів за відповідями на питання 18 та 19 становить 7 або вище — виявляються ознаки **зловживання алкоголем**;
- якщо сума балів за відповідями на питання 13—16 становить 6 або вище — виявляються ознаки **тривоги**.

Особлива увага: якщо у клієнта були виявлені суїцидальні наміри за високими значеннями пунктів 1, 2, 3, а також будь-якими значеннями

вище ніж 0 у пункту 17, обов'язково задайте додаткові питання, щоб виявити чи є активними ці наміри:

- **Чи думаєте Ви** про самогубство?
- **Чи є у Вас** план самогубства?
- **Чи є у Вас способи** для здійснення цього плану?
- **Чи намагалися Ви** коли-небудь вбити себе?

Якщо у клієнта активні суїцидальні наміри, повідомте вашого супервізора або керівника та/або направте клієнта до кваліфікованого і доступного психіатра та/або зателефонуйте в службу 103.

Детальніше про дослідження розробки опитувальника МНАІ, оцінки його надійності та валідності:

Doty, B., Haroz, E.E., Singh, N.S. et al. Adaptation and testing of an assessment for mental health and alcohol use problems among conflict-affected adults in Ukraine. Confl Health 12, 34 (2018). <https://doi.org/10.1186/s13031-018-0169-6>.

Стаття доступна за посиланням:

<https://conflictandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13031-018-0169-6>